

KOSTOMLATY POD ŘÍPEM A KLÁŠTER ŘEHOLNÍCH
KANOVNÍKŮ V KLADSKU

EDICE LISTIN Z KLADSKÉHO ARCHIVU

PAVEL KRAFL

The study publishes documents from the archive of monastery of Regular Canons of St. Augustine in Kladsko/Kłodzko/Glatz relating to the village of Kostomlaty pod Řípem. The aim of the author is to make the wording of these documents available in a new critical edition. This relates to a total of seven documents from the years 1352–1400.

Key words: Regular Canons of St. Augustine; Kladsko/Kłodzko/Glatz; Kostomlaty pod Řípem; monastery; canonry; village; documents; Middle Ages; Bohemia.

O výzkumech klášterů řeholních kanovníků sv. Augustina zemí střední Evropy (Polsko, Slezsko, severní a střední Německo, Bavorsko, rakouské a alpské země, Švýcarsko, Uhry) za poslední desetiletí referoval Pavel Krafl ve sborníku *Acta Universitatis Reginaehradecensis*.¹ Přehled bádání o dějinách řádu řeholních kanovníků sv. Augustina v Čechách a na Moravě období středověku s rozбором terminologie byl poskytnut autorem statě v *Časopise Matice moravské*.² Významnou roli ve východočeském prostoru sehrál klášter augustiniánských kanovníků v Kladsku (v pramenech *Glac*, *Glacensis*). Založení proboštství bylo významným počinem prvního pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic. Založení, fundaci kanonie a přehled působení v prvních letech představil Pavel Krafl.³ Týž autor poskytl rozbor inkorporací kostelů kladské kanonii.⁴

Po svém založení obdržel klášter v Kladsku do vlastnictví mnohé obce ve středních Čechách, soustředěné v okolí Roudnice nad Labem. Jednou z nich jsou Kostomlaty pod Řípem (v pramenech *Costomlath*, *Costumblat*, *Kostomlat*, *Costomlat*, *Kostomalt*, *Costomlad* či *Costimlad*), vesnice ležící přibližně sedm kilometrů jihovýchodně od Roudnice. Stručný výklad o Kostomlatech poskytl August Sedláček,⁵ základní údaje o farním kostele sv. Petra a Pavla v Kostomlatech shrnul Zdeněk Boháč.⁶ O mnohovrstevnatém vztahu kladské kanonie a vsi Kostomlaty psal Pavel Krafl.⁷

¹ KRAFL, P.: *Výzkumy středověkých dějin středoevropských klášterů řeholních kanovníků sv. Augustina*. *Acta Universitatis Reginaehradecensis*, *Facultas Paedagogica – Humanistica* 1, 2008, s. 171–182.

² KRAFL, P.: „*Debemus caritatis operibus ferventer intendere*“. *Výzkumy dějin řeholních kanovníků sv. Augustina v Čechách a na Moravě období středověku za uplynulá desetiletí*. *Časopis Matice moravské* 128, 2009, s. 147–169.

³ KRAFL, P.: „*Pro nostrorum ac parentum nostrorum redemptione*“. *Založení kladského kláštera řeholních kanovníků*. In: Odrzywolska-Kidawa, A. (ed.): *Klio viae et in via*. *Opuscula Marco Cetwiński dedicata*. Warszawa 2010, s. 601–607.

⁴ KRAFL, P.: *Inkorporacja kościołów do czeskich kanoników regularnych św. Augustyna w czasach przedhusyckich. Przykład Rudnicy, Lanckorony i Kłodzka*. In: Derwich, M. – Pobóg-Lenartowicz, A. (edd.): *Klasztor w kościele średniowiecznym i nowożytnym*. Warszawa – Wrocław – Opole 2010, s. 311–319.

⁵ SEDLÁČEK, A.: *Hrady, zámky a tvrze království českého*. Díl VIII. Praha 1935, s. 203; SEDLÁČEK, A.: *Mistopisný slovník historický království českého*. Praha 1998, s. 443.

⁶ BOHÁČ, Z.: *Topografický slovník k církevním dějinám předhusitských Čech. Pražský archidiakonát*. Praha 2001, s. 175.

⁷ KRAFL, P.: *Ves klášteru zaslibená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském*. In: Mikulec, J. – Polívka, M. (edd.): *Per saecula ad tempora nostra*. Sborník k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Praha 2007, s. 79–81.

Méně přístupný pro českého badatele je archiv bývalého kláštera řeholních kanovníků v Kladsku, dnes uložený v tamějším jezuitském klášteře. Archiv obsahuje ucelený soubor listin týkajících se vesnice Kostomlaty pod Řípem. Listiny z tohoto archivu byly otištěny koncem 19. století, v dnes v téměř nedostupné práci *Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz*.⁸ V téže řadě byly Bertoldem Bretholzem vydány stručné registry listin.⁹ Naším cílem je zpřístupnit listiny v novém vydání. Jedná se celkem o sedm listin z let 1352–1400. Edice je de facto přílohou k výše citovavému článku Pavla Krafla o Kostomlatech.¹⁰

EDICE

1) 5. únor 1352. Praha.

Karel, král římský a český, proboštu a konventu kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku potvrzuje koupi obce Kostomlaty pod Řípem a uděluje jim soudní imunitu ve zmíněné obci.

Orig. perg. lat., Archiv jezuitů Kladsko, sign. A 3 g (=A).

Na dorzu: Littera domini Karoli ... super Costomlath ... monte sita; *jinou rukou:* Super Kosto[mlat] confirmacio Karoli.

Sig. Na červených a žlutých nitích přivěšena pečeť krále Karla (dochována ve zlomku).

Insert v listině krále Václava IV. z 25. června 1384, orig. perg. lat., Archiv jezuitů Kladsko, sign. A 4 a¹ (= B).

Ed. VOLKMER, F. – HOHAUS, W.: Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz. Tom. I. Urkunden und Regesten zur Geschichte der Grafschaft Glatz bis zum Jahre 1400. Habelschwerdt 1883 (dále GG I), s. 130–132.

Reg. BRETHOLZ, B. (ed.): Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz. Tom. VI/3. Das Pfarreiarchiv in Glatz und das Koeglische Urkunden- u. Aktenarchiv in der Pfarrei Ullersdorf. Glatz 1928, (dále GG VI/3), s. 8, č. 33.

Lit. KRAFL, P.: Ves klášteru zaslíbená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském. In: Mikulec, J. – Polívka, M. (edd.): Per saecula ad tempora nostra. Sborník k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Praha 2007, s. 79; KRAFL, P.: „Pro nostrorum ac parentum nostrorum redemptione“. Založení kladského kláštera řeholních kanovníků. In: Odrzywolska-Kidawa, A. (ed.): Klio viae et invia. Opuscula Marco Cetwiński dedicata. Warszawa 2010, s. 604.

Karolus, Dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex, notum facimus universis, quod quia religiosi prepositus, conventus et canonici regulares monasterii Montis sancte || Marie in Glacz villam Costumblat^a cum omnibus censibus, solucionibus, redditibus, proventibus, obvencionibus, iuribus, libertatibus et pertinenciis suis, quibuscunque specialibus nominibus || exprimantur, pro suis et dicti monasterii sui usibus apud dilectum nobis Levam^b fidelem nostrum iusto precio compararunt, sicut idem empcionis contractus in terre tabulis annotatus dinoscitur || et de nostro consensu processit, qui super eo consumando de certa nostra sciencia dedimus licenciam specialem. Nos igitur ad laudem beate virginis et ad predictorum prepositi, canonicorum et conventus supplicacionis instanciam dictum empcionis contractum

⁸ VOLKMER, F. – HOHAUS, W. (edd.): *Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz*. Tom. I–II. Habelschwerdt 1883–1888. Edice je dostupná v České republice toliko v jednom výtisku uloženém v Národní knihovně v Praze.

⁹ BRETHOLZ, B. (ed.): *Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz*. Tom. VI/3. Glatz 1928.

¹⁰ KRAFL, P.: *Ves klášteru zaslíbená*, c. d.

animo deliberato et sano precedente consilio approbamus, ratificamus et de solita benignitate regia confirmamus dantes et concedentes auctoritate regia preposito, conventui et canonicis supradictis et successoribus ipsorum imperpetuum plenam licenciam et facultatem omnimodam dictam villam cum suis pertinenciis, ut premittitur, vendendi, alienandi, commutandi, locandi et in usus utiles^c et beneplacitos dicti monasterii convertendi, prout ipsorum discrecioni melius videbitur expedire, homines ipsorum in bonis et iurisdiccione dicti monasterii morantes seu moraturos in antea ab omni iugo, iurisdiccione, iudicio et gravamine capitaneorum, burgraviorum et quorumlibet officialium regni Boemie, qui pro tempore fuerint, presentibus eximentes, ut eciam in nullo loco regni nostri Boemie prefati homines eorum arrestari valeant neque in aliquibus civitatibus, opidis, locis et transitibus regni nostri predicti vectigalia, mutas, dacia seu thelonia solvere teneantur. Damus eciam predictis preposito, conventui et canonicis auctoritatem plenariam in predictis bonis eorum omnes et singulas causas iudicandi, sentenciendi^d ac per^e eisdem penas iudicarias exigendi, enormibus criminibus, que mortis vel sanguinis supplicium promerentur, dumtaxat exceptis, quorum animadversionem, iudicium et ulcionem nobis, heredibus et successoribus nostris regibus Boemie reservamus, decernentes, quodsi quemquam profugum, bannitum seu proscriptum aut alias malefactorem in bonis, prediis et possessionibus ipsorum per quoscunque apprehendi et capi contigerit, quod homines, possessiones et predia ipsorum predicta ex hoc in rebus mobilibus et immobilibus sive personis nullas penitus a nostris iusticiariis vel officiatis ceteris lesiones, dampna sive dispendia paciantur eciam si deprehensum reatu suo poscente exterminari contingat et mortis penas subire ac^f alias modo quocunque puniri pro criminis qualitate. Inhibemus igitur universis et singulis camerariis, subcamerariis, capitaneis, burgraviis, iusticiariis, zudariis^g et ceteris officiatis regni Boemie, qui pro tempore fuerint, fidelibus nostris, ne prefatos prepositum et conventum monasterii Montis sancte Marie in Glacz predicti successores ipsorum et monasterium prenotatum adversus presentis nostri consensus approbacionis, ratificacionis, confirmacionis, libertacionis, exempcionis et defectuum supplecionis indultum impediunt aut sinant quomodolibet impediri. Si quis vero ausu quocunque temerario contrafacere seu venire presumpserit, post indignacionis nostre aculeos penam centum marcarum puri argenti pro camera sive fisco nostro regali et solucionem dupli dampnorum et iniuriarum, que et quas dicto monasterio bonis, hominibus et pertinenciis suis intulerit, eiusdem monasterii applicandam usibus ipso facto se noverit incurrisse, quas quidem penas pro nostra et dicti monasterii utilitate, sicut premittitur, ab omnibus nostris iusticiariis seu popravczonibus^h et eorum quolibet dum, et quociens per antedictos prepositum et canonicos aut procuratores, syndicos sive nuncios ipsorum requisiti fuerint, exigi et requiri volumus et sub pena nostre indignacionis supradictis usibus applicari, non obstantibus legibus, constitutionibus, usibus, observanciis, statutis communibus, municipalibus vel privatis editis sive factis, condendis sive faciendis imposterum, quibus omnibus, si et in quantum presentibus in toto vel in parte adversari censentur, eciam si de eis iure vel consuetudine in presentibus deberet fieri mencio specialis, de Romane regie potestatis plenitudine et de certa nostra sciencia derogamus, omnem defectum, si quis in premissis ex defectu sentenciarum aut verborum obscuritate aut quavis interpretacione dubia vel sinistra compertus fuerit, supplentes animo deliberato et prefate Romane regie plenitudine potestatis. Presencium sub nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno Domini millessimo trecentesimo quinquagesimo secundo, indiccione quinta, nonis februarii, regnorum nostrorum anno sexto.

Poznámky:

a) Kostomlad *B.* – b) Lewam *B.* – c) utilos *A.* – d) sentenciandi *B.* – e) pro *B.* – f) aut *B.* – g) czudariis *B.* – h) popravczkonibus *A.*

l) Viz níže edice č. 6.

2) 21. březen 1352. Praha.

Arnošt z Pardubic, arcibiskup pražský, za souhlasu katedrální kapituly inkorporuje klášteru řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku farní kostel v Kostomlatech pod Řípem.

Orig. perg. lat., Archiv jezuitů Kladsko, sign. A 1 h.

Insert v listině papeže Inocence VI. z 27. ledna 1354 (původně v Archivu jezuitů Kladsko, sign. A 2 b, dnes listina nezvěšná; GG I, s. 149–150).¹

Na dorsu: Littera incorporacionis ecclesie in [Kostom]lath; jinou rukou: Super ecclesia in C[o]s[tomlat].

Sigg. Na červených a zelených nitích přivěšeny: 1. Špičatě oválná pečeť Arnošta z Pardubic, červené barvy, v pečetním poli v gotické architektuře sedící biskup, po stranách dva znaky, po pravici biskupa rodový znak Arnošta z Pardubic, opis: ARNESTI DEI GRA ARCHI EPI : SCE : PRAGENSIS ECCLE. Kulatá rubní pečeť. – 2. Poškozená kulatá pečeť pražské kapituly žlutohnědé barvy, v pečetním poli pod dvěma románskými oblouky dvě stojící postavy.

Ed. GG I, s. 134–135.

Reg. GG VI/3, s. 8, č. 34.

Lit. KRAFL, P.: Ves klášteru zaslibená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském. In: Mikulec, J. – Polívka, M. (edd.): Per saecula ad tempora nostra. Sborník k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Praha 2007, s. 79; KRAFL, P.: Inkorporacja kościołów do czeskich kanoników regularnych św. Augustyna w czasach przedhusyckich. Przykład Rudnicy, Lanckorony i Kłodzka. In: Derwich, M. – Pobóg-Lenartowicz, A. (edd.): Klasztor w kościele średniowiecznym i nowożytnym. Warszawa – Wrocław – Opole 2010, s. 313, 314; KRAFL, P.: „Pro nostrorum ac parentum nostrorum redemptione“. Založení kladského kláštera řeholních kanovníků. In: Odrzywolska-Kidawa, A. (ed.): Klio viae et invia. Opuscula Marco Cetwiński dedicata. Warszawa 2010, s. 604.

In nomine Domini amen. Nos Arnestus, Dei et apostolice sedis sancte Pragensis ecclesie archiepiscopus, ad perpetuam rei memoriam. Cura pastoralis officii nos sollicitat et || inducit, ut accumullemus votis, pia vota hec inquam, que salutem animarum concernunt, pervigili quoque ac benigno prosequamur affectu illa tamen precipue, que Deodicatorum et presertim || religiosorum locorum, in quibus cultus divinus augetur et monastici viget ordinis disciplina, comodum, ut ipsorum inhabitatores quociens Domino famulari valeant, respiciunt et profectum. Cum || igitur monasterium Montis sancte Marie in civitate Glacensi, ordinis sancti Augustini, in quo prepositus et nonnulli canonici regulares omnipotenti Deo ac ipsius genitrici et omnibus sanctis devote et assidue famulantur, de novo per nos ad laudem et gloriam omnipotentis Dei ac ipsius genitricis virginis Marie fundatum et dotatum, prout in litteris nostris super ipsa fundacione confectis clarius et plenius continetur, propter parvitatem reddituum ipsius monasterii plurima incomoda ac expensarum onera sustinere cogatur. Nos itaque volentes eidem monasterio paterna pietate succurrere ac de oportuno remedio providere, ne propter defectum vite necessariorum in eo profectus monastici ordinis possit quomodolibet inpediri habito prius cum honorabilibus viris et dominis Przedwogio decano, Sdeslao scolastico totoque nostre Pragensis ecclesie capitulo maturo ac diligenti tractatu ceterisque sollempnitatibus observatis de predictorum dominorum concivencia et expresso consensu ad laudem et gloriam divini nominis et ob reverentiam sanctissime Marie virginis totiusque curie celestis ac ob meliorem fratrum sustentacionem seu canonicorum in predicto monasterio degencium et precipue, ut predictum monasterium sufficere valeat ad incumbencia, onera et expensas supportandas, ecclesiam parochialem in Kostomlat nostre dyocesis, in qua memorati prepositus et conventus canonicorum regularium obtinent ius patronatus, eidem monasterio Montis sancte Marie in

Glacz¹ auctoritate ordinaria incorporamus, ipsamque ecclesiam cum omnibus bonis mobilibus et immobilibus, iuribus, utilitatibus, fructibus et pertinentiis suis universis, quocumque nomine censeantur, in ius et proprietatem prefati monasterii Montis sancte Marie transferimus et ipsam eidem monasterio quoad bona ipsius temporalia in totum subicimus et cum pleno iure, nostris et archidyaconalibus iuribus tamen salvis, universis annectimus et presentibus tradimus et donamus, sic quod cedente vel decedente rectore eiusdem ecclesie prepositus, qui pro tempore fuerit, sui conventus ad hoc acedente concensu, possint et debeat fratrem seu canonicum sui monasterii, personam idoneam in eadem ecclesia instituendam nobis presentare, que regimen spiritualium et temporalium curamque a nobis recipiat animarum. In quorum omnium testimonium et robur perpetuo valiturum presentes incorporacionis litteras fieri iussimus tam nostri, quam predicti capituli nostri Pragensis sigillorum appensione et munimine roboratas. Actum et datum apud ecclesiam Pragensem in refectorio annexo ipsi Pragensis ecclesie anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, die vicesima prima mensis marcii.

Poznámka:

¹⁾ Viz níže přetisk (edice č. 4).

3) 5. prosinec 1352. Praha.

Purkart, purkrabí v Děvíčkách, hrabě z Hardegga, dvorský sudí Království českého, vyhláší výrok ve sporu Arnošta, arcibiskupa pražského, a probošta a konventu kláštera v Kladsku z jedné strany a dědiců Juřaty z Mělníka ze strany druhé o ves Kostomlaty.

Orig. perg. lat., Archiv jezuitů Kladsko, sign. A 3 h.

Na dorsu: Karoli imperatoris.

Sig. Na pergamenovém proužku přivěšena kulatá pečeť červené barvy, dochovaná ve dvou zlomcích, na jednom zlomku v pečetním poli ruka s mečem, opis na jednom zlomku v jedné řadě, na druhém ve dvou řadách: [KA]RO[L]VS DEI GRACIA RO[...] [...]M[...] EMPERA[TOR] [R]EX BOEMIAM.

Ed. GG I, s. 142–143.

Reg. GG VI/3, s. 9, č. 39.

Lit. KRAFL, P.: Ves kláštera zaslíbená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském. In: Mikulec, J. – Polívka, M. (edd.): Per saecula ad tempora nostra. Sborník k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Praha 2007, s. 79.

Nos Purchardus, purcravius Meydburgensis,¹ iudex curie regie per Boemiam, recognoscimus tenore presencium universis publice || profitentes, quod cum materia litis, que inter venerabilem in Christo patrem et dominum dominum Arnestum, sancte Pragensis ecclesie archiepiscopum, vice et || loco honorabilium et religiosorum virorum prepositi et conventus monasterii montis sancte Marie canonicorum regularium in Glacz, ipsius || domini archiepiscopi nove fundacionis, ex una et heredes Jurzate quondam de Melnico³ vertebatur parte ex altera super quibusdam hereditatibus in villa Costomlat obligatis heredibus Jurzate predicti, iuxta quod in tabulis zude Melnicensis plenius continetur, per invictissimum dominum nostrum dominum Karolum, Romanorum regem semper Augustum et Boemie regem, nobis peraudienda et fine debito concludenda⁴ specialiter commissa extitisset, nos vero audientes et intelligentes, quod dominus Arnestus archiepiscopus memoratus ipsas hereditates predicto monasterio in Glacz iusto empicionis titulo comparavit et earundem hereditatum disbrigatores habere dinoscitur, id detulimus baronibus terre in quatuor temporibus Penthecostes vigoroso iudicio presidentibus, qui visis et auditis tabulis zude Melnicensis, pro iure invenerunt, quod heredes Jurzate prefati in

iure suo debent iuxta tenorem tabularum zude Melnicensis per beneficiarios Melnicensis provincie promoveri et dominus Arnestus archiepiscopus sepedictus pro libertacione earundem hereditatum disbrigatores suos monebit et monere debebit. Demum anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo, feria tertia post festum beatorum Symonis et Jude apostolorum per litteram regiam heredes Jurzate de Melnico nominati ad iudicium fuerunt ad instanciam domini Lewe dicti de Costomlat evocati. In eodem termino nobis Purchardo pro tribunali sedente fuit propositum per ipsum dominum Lewam contra eosdem heredes Jurzate, quod ipse per plures annos dictam villam Costomlat cum hereditatibus et aliis obvencionibus singulis ac universis dudum sine omni iuris impedimento possiderat, sibi non constante de aliqua obligacione in villa eadem, petens cum iure et iusticia, ut in predicta villa de cetero non impediretur tamquam disbrigator eiusdem ville cum aliis fratribus et amicis ad dominum Arnestum archiepiscopum sepedictum vice et nomine dictorum prepositi et conventus monasterii sue fundacionis in Glacz tytulo empconis hereditarie devolute, cum hoc eciam domino Henrico de Luchtemburk³ palam profitente, eiusdem ville disbrigatorem fuisse quoad dominum Lewam prelibatum. Et domini barones in eodem iudicio pro iure adinvenerunt, ex quo dictus dominus Lewa dictam villam Costomlat per annos tres et sex septimanas habens disbrigatorem prefatum sine impedimento racionabili ac impeticione quorumpiam tenuerat pacifice et possedit, quod de cetero circa disbrigacionem eiusdem ville ipse et dominus archiepiscopus prefati prepositi et conventus nomine non debent nec possint per quospiam impediri. Actum in castro Pragensi in palacio regio presentibus baronibus et dominis Henrico de Luchtemburch, Benessio de Wartenberch,⁴ Andrea de Duba, summo zudario zude Pragensis,⁵ Tassone de Skuhrow,⁶ Wylhelmo de Skaly,⁷ Sdenkone de Sternberch,⁸ Bohuslao de Crassicow⁹ et aliis quam pluribus fide dignis. In cuius rei testimonium sigillum iudicii curie regie presentibus duximus appendendum. Datum Prage anno Domini milesimo trecentesimo secundo in vigilia beati Nicolai confessoris.

Poznámky:

¹⁾ Purkart, purkrabí v Děvíčkách, hrabě z Hardegga (Děvíčky, hradu Pavlova). – ²⁾ Juřita z Mělníka. – ³⁾ Jindřich II. z Lichtenburka. – ⁴⁾ Beneš z Vartemberka, nejvyšší komorník Království českého (1365–1368). – ⁵⁾ Ondřej z Dubé, nejvyšší sudí Království českého (1343–1394). – ⁶⁾ Tas ze Skuhrova. – ⁷⁾ Vilém ze Skal. – ⁸⁾ Zdeněk ze Šternberka. – ⁹⁾ Bohuslav ze Švamberka (Krasíkov, Švamberk, kdysi hrad u Konstantinových Lázní).

4) 27. leden 1354. Avignon.

Papež Inocenc VI. potvrzuje listinu Arnošta z Pardubic, kterou je klášteru řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku inkorporován farní kostel v Kostomlatech pod Řípem.

Ed. GG I, s. 149–150 (podle dnes nezvěstného orig. perg. lat., Archiv jezuitů Kladsko, sign. A 2 b). Následuje přetisk této edice.

Reg. GG VI/3, s. 10, č. 42.

Lit. KRAFL, P.: Ves klášteru zaslíbená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském. In: Mikulec, J. – Polívka, M. (edd.): Per saecula ad tempora nostra. Sborník k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Praha 2007, s. 79; KRAFL, P.: Inkorporacja kościołów do czeskich kanoników regularnych św. Augustyna w czasach przedhusyckich. Przykład Rudnicy, Lanckorony i Kłodzka. In: Derwich, M. – Pobóg-Lenartowicz, A. (edd.): Klasztor w kościele średniowiecznym i nowożytnym. Warszawa – Wrocław – Opole 2010, s. 315, 317.

Innocentius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Hiis, que pro ecclesiarum et monasteriorum statu salubriter confovendo provide acta sunt, libenter adicimus apostolici muniminis firmitatem. sane petitio pro parte venerabilis fratris nostri Arnesti,

archiepiscopi Pragensis, et dilectorum prepositi et conventus monasterii Montis sancte Marie in Glacz¹ per prepositum soliti gubernari, ordinis sancti Augustini, Pragensis diocesis, nobis exhibita continebat, quod olim prefatus archiepiscopus, qui, sicut asserunt, dictum monasterium ad laudem et gloriam omnipotentis Dei et beate Marie virginis genitricis ipsius de novo fundavit, attendens quod monasterium ipsum propter paucitatem reddituum multa cogebatur incomoda sustinere, parrochiam ecclesiam in Kostomlat² dicte diocesis, in qua dicti prepositus et conventus ius patronatus obtinebant, prout continent, cum omnibus iuribus et pertinenciis suis de concensu dilectorum filiorum decani, scolastici et capituli ecclesie Pragensis, super hoc cum eis solenni tractatu prehabito, imperpetuum annexuit et univit, prout in patentibus litteris inde confectis dictorum archiepiscopi et capituli sigillis munitis, quarum tenorem de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus plenius continetur. Nos itaque ipsorum archiepiscopi, prepositi et conventus supplicationibus inclinati et unionem predictas ratas et gratas habentes, eas auctoritate apostolica ex certa scientia confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus, suplenes omnem defectum, si quis forsitan intervenerit in eisdem. Volumus autem, quod de ipsius parrochialis ecclesie fructibus, redditibus et proventibus congrua pro perpetuo vicario inibi instituendo portio ad diocesani arbitrium reservetur et etiam assignetur, ex qua idem vicarius possit commode sustentari, archiepiscopalia iura solvere et alia sibi incumbentia onera supportare. Tenor vero dictarum litterarum talis est: „In nomine Domini amen. Nos Arnestus...“¹ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis, communitatis, suppletionis et voluntatis infringere vel ei ausu remerario contraire. si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Avinione VI kal. februarii, pontificatus nostri anno secundo.

Poznámky:

¹⁾ Listina Arnošta z Pardubic z 21. března 1352; viz výše č. 2.

5) 25. únor 1384. Neapol.

Papež Urban VI. klášteru řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku potvrzuje inkorporaci farního kostela v Kostomlatech pod Řípem.

Orig. perg. lat., Archiv jezuitů Kladsko, sign. A 2 c (=A).

Na plice vpravo: Registrata gratis N[icolaus] de Glywicz.¹

Na dorsu: K. – Jo. Bevelnheim.

Sig. Přivěšena bula Urbana VI.

Ed. GG I, s. 237–238.

Reg. GG VI/3, s. 15, č. 77; KROFTA, C. (ed.): Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia. Tom. V/1. Pragae 1903, s. 74, č. 101 (podle GG I).

Lit. KRAFL, P.: Ves klášteru zaslíbená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském. In: Mikulec, J. – Polívka, M. (edd.): Per saecula ad tempora nostra. Sborník k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Praha 2007, s. 79.

Urbanus episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis preposito et conventu monasterii Montis sancte Marie in Glacz per prepositum || soliti gubernari, ordinis sancti Augustini, Pragensis diocesis, salutem et apostolicam benedictionem. Sacre religionis, sub qua devotum exhibetis Domino famulatum, promeretur honestas, || ut votis nostris in hiis presertim, per que statui et commoditatibus vestris ac vestri monasterii salubriter consulatur, quantum cum Deo possumus, favolabiliter || annuamus. Dudum siquidem exposito felicis recordacionis Innocencio

pape VI predecessori nostro,² quod olim bone memorie Arnestus, archiepiscopus Pragensis, fundator et dotator eiusdem monasterii attendentes, quod monasterium ipsum propter paucitatem redditum multa cogebatur incomoda sustinere, parochialem ecclesiam ville Kostomalt, Pragensis diocesis, in qua ius patronatus obtinebatis, prout obtinetis, cum omnibus iuribus et pertinenciis suis de consensu dilectorum filiorum decani, scolastici et capituli ecclesie Pragensis auctoritate ordinaria in perpetuum annexerat et univerat, idem predecessor annexionem et unionem predictas ratas habens et gratas, eas per suas litteras ex certa sciencia auctoritate apostolica confirmavit supplendo omnem defectum, siquis forsan intervenisset in eisdem, prout in dictis litteris plenius continetur. Cum autem sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra peticio continebat, vos dubitetis predictas annexionem et unionem, que nodum sortite sunt effectum, fuisse per sedem apostolicam revocatas pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut eandem parochialem ecclesiam dicte ville, in qua, ut asseritis, temporale dominium obtinetis, vobis et eidem monasterio vestro de novo unire et incorporare de benignitate apostolica dignaremur. Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati parochialem ecclesiam^a eidem vestro monasterio, cuius centum et viginti marcharum argenti puri fructus, redditus et proventus secundum communem estimationem valorem annum, ut asseritis, non excedunt cum omnibus iuribus et pertinenciis suis auctoritate apostolica incorporamus imperpetuum, annectimus et unimus ita, quod cedente vel decedente rectore ipsius ecclesie, qui nunc est, vel ecclesiam ipsam alias quomodolibet dimittente liceat vobis possessionem eiusdem ecclesie propria auctoritate apprehendere et perpetuo retinere ordinarii loci et alterius cuiuscunque licencia super hoc minime requisita, reservata tamen de fructibus, redditibus et proventibus eiusdem ecclesie pro perpetuo vicario in ea instituendo domino perpetuo servituro congrua portione per loci ordinarium assignanda, de qua ipse vicarius valeat congrue sustentari archiepiscopalia iura solvere et alia incumbencia sibi onera supportare. Non obstantibus, si aliqui super provisionibus sibi faciendis de huiusmodi ecclesiis vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus speciales vel generales predictae sedis vel legatorum eius litteras impetrarint, eciam si per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum vel alias quomodolibet sit processum, quasquidem litteras et processus habitos per easdem ad ecclesiam predictam volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quo ad assecucionem parochialium ecclesiarum vel beneficiorum aliorum preiudicium generari et quibuscunque privilegiis, indulgentiis et litteris apostolicis generalibus vel specialibus quoruncunque tenorum existant, per que presentibus non expresa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differi et de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mencio specialis. Nos enim extunc irritum decernimus et inane, si fecus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre incorporacionis, annexionis, unionis, constitucionis et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignacionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum Neapoli³ apud maiorem ecclesiam Neapolitanam VI kalendas marcii, pontificatus nostri anno sexto.

Poznámky:

^{a)} *Následuje: „cuius viginti“ A.*

¹⁾ Gliwice. – ²⁾ Inocenc VI. (1352–1362). – ³⁾ Neapol (Napoli).

6) 25. červen 1384. Křivoklát.

Václav IV., král římský a český, potvrzuje proboštu a konventu kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku dvě privilegia Karla IV. týkající se obcí v majetku kláštera.

Orig. perg. lat., Archiv jezuitů Kladsko, sign. A 4 a.

Na dorsu: Littere ... regis Wenceslay comprehensens tenores auree bulle et litterarum super Costomlath, Lunka, Chodum et reliquorum censuum ... pio mente. *Druhou rukou:* Super dona... *Třetí rukou (druhá polovina 15. století):* Littera super bona, que sunt in Boemia ... confirmatio et exemptio ... villarum Lubam, Sluppow, Brzan, Chodum, Westud, Dussnyk, Costimlad cum villis Swerlddorff inferior et Swey superior et Berthdorff et Eystensdorff cum exemptione et aliis steuris etc. 1384. Si quis infringeret in ... rum puri auri in...

Sig. Majestátní pečeť krále Václava IV.

Ed. GG I, s. 239–240.

Reg. GG VI/3, s. 15, č. 78.

Wenzeslaus, Dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex, notum facimus tenore presencium universis, quod pro parte religiosorum prepositi, conventus et canonicorum regularium monasterii sancte Marie Montis in Glacz devotorum || nostrorum dilectorum maiestati nostre humiliter supplicatum existit, quatenus ipsis et dicto eorum monasterio infrascripta privilegia et omnia contenta in eisdem a divo quondam genitore nostro carissimo super fundacionem || et dotacionem ipsorum tradita et concessa unacum bonis infrascriptis ipsorum terre tabulis annotatis villa videlicet Lonkam¹ cum fortalicio, navigio, pisciwallo alias Sluppow, rippis, molendino, piscinis, || pratis, pascuis, ortis, iudicio et taberna ibidem, item in villa Brzon² tres homines cum vinea et orto, item villam Chodum³ cum lacu, pleno iure et universis pertinenciis ac eciam infrascriptas villas eciam pro ipsorum usibus comparatas, in villa videlicet Westut octo sexagenas census annui cum aquarum decursibus, item in villa Krziwenicz⁴ octo sexagenas cum flumine Albee Lamis,⁵ que vulgariter Kri dicuntur, item in villa Dussnik⁶ prope Obrzistew⁷ duas marcas graves, item in Costomlad iudicium cum taberna et pleno iure ac eciam cum universis eorundem pertinenciis, prout eciam earundem possessionem legittimam, pacificam et realem habent, tenent et possident, approbare, ratificare, appropriare, iustificare, incorporare et confirmare auctoritate regia graciosius dignemur. Predictorum vero privilegiorum tenor primi talis est: „Karolus ... anno quarto“.⁸ Secundi vero tenor sequitur in hec verba: „Karolus ... anno sexto“.⁹ Nos itaque predictorum prepositi, conventus et canonicorum, qui flagranti studio et continuato devocionis amore cum fidei perfecta constancia sincerum ad nos et regnum nostrum Boemie semper gerunt affectum devocionis supplicacionibus inclinati, considerantes quoque pium et meritorium aput Deum existere personas sacre religioni dicatas specialibus confoveri favoribus et ipsas et eorum monasteria circa ipsarum libertates et gracias liberaliter conservare ad omnipotentis Dei et intemerate sue genitricis virginis matris Marie reverenciam et honorem nec non in progenitorum nostrorum ac eciam nostri animarum remedium salutare predicta privilegia et omnia et singula contenta in eis, prout de verbo ad verbum presentibus sint inserta, in omnibus suis tenoribus, sentenciis, punctis, clausulis et articulis unacum predictis bonis singulis partim intabulatis et partim non intabulatis et per eosdem comparatis, prout eadem hactenus legittime possiderunt et possident, predictis preposito, conventui et canonicis monasterii memorati approbamus, ratificamus, appropriamus, invisceramus, incorporamus, annectimus et presentis scripti patrocinio regia benignitate de certa nostra sciencia confirmamus. Nulli ergo hominum liceat hanc nostre approbacionis, ratificacionis, appropriacionis, incorporacionis et confirmacionis paginam infringere vel ei ausu temerario quolibet contraire sub pena indignacionis nostre

gravissime, quam qui secus attemptare presumpserit se noviter graviter incursum. Presencium sub regie nostre maiestatis sigillo testimonio litterarum datum in Burgleins¹⁰ anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo quarto, indiccione septima die XXV iunii, regnorum nostrorum anno Boemie XXI°, Romanorum vero VIII°.

Poznámky:

¹⁾ Lounky, obec severně od Roudnice nad Labem. – ²⁾ Brzánky, obec severně od Roudnice nad Labem. – ³⁾ Chodouň, obec jihozápadně od Berouna. – ⁴⁾ Křivenice, obec u Mělníka. – ⁵⁾ Labe. – ⁶⁾ Dušníky nad Vltavou, obec severně od Kralup nad Vltavou. – ⁷⁾ Obříství. – ⁸⁾ Listina Karla IV. z 23. října 1350; viz GG I, s. 119–122. – ⁹⁾ Listina z 25. června 1384; viz výše edice č. 1, sigla B. – ¹⁰⁾ Křivoklát.

7) 10. březen 1400. Řím.

Bonifác IX. potvrzuje proboštu a konventu kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku právo dosazovat správce farního kostela v Kostomlatech (pod Řípem), který byl klášte-ru inkorporován.

Orig. perg. lat., Archiv jezuitů Kladsko, sign. A 2 d.

Na plíce vpravo: Gratis de mandato domini pape Eckardus.

Pod plikou vpravo: A. de Portugrario.

Sig. Na červených a žlutých nitích přivěšena bula Bonifáce IX.

Ed. GG I, s. 300–301.

Reg. GG VI/3, s. 21, č. 100; KROFTA, C.: Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia. Tom. V/2. Pragae 1905, s. 872, č. 1570 (podle GG I).

Lit. KRAFL, P.: Ves klášteru zaslíbená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském. In: Mikulec, J. – Polívka, M. (edd.): Per saecula ad tempora nostra. Sborník k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Praha 2007, s. 79; KRAFL, P.: Inkorporacja kościołów do czeskich kanoników regularnych św. Augustyna w czasach przedhusyckich. Przykład Rudnicy, Lanckorony i Kłodzka. In: Derwich, M. – Pobóg-Lenartowicz, A. (edd.): Klasztor w kościele średniowiecznym i nowożytnym. Warszawa – Wrocław – Opole 2010, s. 316.

Bonifacius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. || Sacre religionis sub quo dilecti filii prepositus et conventus monasterii sancte Marie in Glacze canonicorum regularium per prepositum || soliti gubernari ordinis sancti Augustini, Pragensis diocesis, devotum et sedulum exhibent Domino famulatu promeretur honestas, ut votis eorum illis presertim, || que ipsorum et dicti monasterii utilitatem concernunt, quantum cum Deo possumus favorabiliter annuamus. Hinc est, quod nos dictorum prepositi et conventus in hac parte supplicationibus inclinati eis auctoritate apostolica tenore presencium indulgemus, ut cedente vel decedente perpetuo vicario parochialis ecclesie sanctorum Petri et Pauli apostolorum in Costomlat dicte diocesis prefato monasterio, ut asseritur, canonicis unite et que de iure patronatus dicti monasterii existit et per unum ex canonicis eiusdem monasterii hactenus regi consuevit, quamque prefati prepositus et conventus per plures annos in proprios usus tenuerunt et possederunt, prout tenent et possident de presenti, vel vicario ipso perpetuam vicariam dicte parochialis ecclesie alias quomodolibet dimittente, liceat ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus ipsis preposito et conventui in dicta ecclesia debitum ipsius oneribus supportatis per unum ex huiusmodi canonicis dicti monasterii ad hoc ydoneum loci ordinario pro commissione animarum presentandum et ad nutu prepositi ipsius monasterii pro tempore existentis et dictorum conventus, quociens eis videbitur, amovendum, in divinis facere deserviri, alicuius super hiis licentia minime requisita, non obstantibus constitutionibus apostolicis ac statutis et consuetudinibus monasterii et ordinis predictorum contrariis quibuscunque, aut si aliqui super

provisionibus sibi faciendis de huiusmodi vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus speciales vel generales apostolice sedis vel legatorum eius litteras impetrarint, eciam si per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem litteras et processus earum auctoritate habitos vel habendos ad eandem vicariam volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quo ad assecucionem beneficiorum aliorum preiudicium generari, et quibuscunque privilegiis, indulgenciis et litteris apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcunque tenoris existant, per que presentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri et de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris mentio specialis, proviso tamen, quod propter hoc ecclesia ipsa debitis non fraudetur obsequiis et animarum cura in ea nullatenus negligatur. Nos enim ex nunc irritum decernimus et inane si secus super hiis a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis, voluntatis et constitutionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignacionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Rome apud sanctum Petrum VI idus marcii, pontificatus nostri anno undecimo.

Summary

Kostomlaty pod Řípem and the Monastery in Kladsko. An Edition of Documents from the Kladsko Archive

The monastery of Regular Canons of St. Augustine in Kladsko (Kłodzko in Polish, Glatz in German; Glac or Glacensis in the medieval source material) played an important role in eastern Bohemia. Today the area is located in Poland (Kłodzko). The canony was founded in 1350 by the first Archbishop of Prague Arnošt of Pardubice. Many villages in central Bohemia, concentrated around Roudnice nad Labem, were placed in the ownership of the canony in Kladsko following its foundation. One of these villages was Kostomlaty pod Řípem, lying around seven kilometres south-east of Roudnice nad Labem. The archive of the former monastery in Kladsko, now housed in the Jesuit monastery at the same place, is practically inaccessible to the researcher. This archive contains a complete collection of documents relating to the village of Kostomlaty pod Řípem. Documents from the archive were printed at the end of the nineteenth century in the now practically inaccessible work *Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz*. The aim of the author is to make the wording of these documents available in a new critical edition. This relates to a total of seven documents from the years 1352–1400. The edition follows on from (and is a supplement to) the article by P. Krafl that considers Kostomlaty pod Řípem and the relationship between the monastery in Kladsko and this village.